

**LIETUVOS RESPUBLIKOS LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO
ĮSTATYMO NR. IX-110 17, 18, 22, 25, 26 IR 28 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO KODEKSO 132 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO
ĮSTATYMO NR. I-1336 34 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Šiuo metu Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme (toliau – LMSDĮ) nustatyta motinystės išmokos nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu mokėjimo trukmė skiriasi priklausomai nuo to, kurią nėštumo savaitę pagimdomas kūdikis, priklausomai nuo to, ar kūdikis gimsta gyvas, ar negyvas, ar išgyvena tam tikrą dienų skaičių. Toks teisinis reguliavimas ne visiškai atitinka moterų poreikius, nes nuo moters šios aplinkybės (pvz., ar kūdikis gims gyvas, ar jis išgyvens) objektyviai nepriklauso. Net ir kūdikiui mirus, moters organizmas patiria visus gimdymo fiziologinius padarinius, todėl objektyviai reikalingas pakankamas fizinio atsistatymo laikotarpis. Esamas reguliavimas, kai motinystės išmokos trukmė gali būti trumpesnė dėl aplinkybių, kurių moteris negali kontroliuoti, neatitinka realių sveikatos apsaugos poreikių ir gali būti vertinamas kaip neproporcingas.

Kūdikio netektis yra viena iš stipriausių trauminių patirčių. Moksliniai tyrimai¹ rodo padidėjusią pogimdyvinės depresijos, nerimo sutrikimų, potrauminio streso ir kitų ilgalaikių psichologinių pasekmių riziką. Finansinis nesaugumas ir pareiga per trumpą laiką grįžti į darbo rinką gali dar labiau pabloginti moters psichologinę būklę bei apsunkinti emocinį atsigavimą. Todėl pakankamos trukmės motinystės išmokos užtikrinimas tokiais atvejais yra svarbi ne tik socialinės, bet ir psichikos sveikatos priemonė.

Tarptautiniai standartai taip pat pabrėžia pakankamos motinystės apsaugos svarbą. Pasaulio sveikatos organizacija bei Tarptautinė darbo organizacija² rekomenduoja užtikrinti moterims tinkamą fizinio ir psichologinio atsistatymo laikotarpį po gimdymo, nepriklausomai nuo susiklosčiusių sudėtingų ar traumuojančių aplinkybių. Todėl nacionalinis teisinis reguliavimas turėtų būti aiškinamas ir tobulinamas atsižvelgiant į šiuos principus.

Pagal šiuo metu galiojančią teisinę reguliavimą moteriai, suėjus 30 nėštumo savaičių, suteikiama teisė išeiti nėštumo ir gimdymo atostogų, bet, jeigu iki gimdymo šia teise moteris nepasinaudoja, motinystės išmokos mokėjimo trukmė sutrumpėja iki 56 kalendorinių dienų po gimdymo. Ši teisė pasinaudoti nėštumo ir gimdymo atostogomis neturėtų būti suprantama, kaip pareiga ar automatinis darbo santykių sustabdymas, nes nėštumo eiga ir moters savijauta gali reikšmingai skirtis. Medicininio požiūriu 30 nėštumo savaitė savaime nereiškia, kad moteris tampa nedarbinga. Jei nėštumas yra sklandus, nėra medicininių komplikacijų ir gydytojas nenustato apribojimų, moteris gali būti visiškai darbinga ir pajėgi bei nusiteikusi tęsti profesinę veiklą. Tuo labiau, kad šiuo metu darbo rinka pasižymi didesniu lankstumu, ypač dėl nuotolinio darbo galimybių,

¹ *Posttraumatic stress, anxiety, and depression in mothers after preterm delivery and the associated psychological processes / BMC Pregnancy and Childbirth / Springer Nature Link*

² 2000 m. birželio 15 d. Tarptautinės darbo organizacijos konvencija Nr. 183 dėl 1952 m. Motinystės apsaugos konvencijos (su pakeitimais) pakeitimo

lankstaus darbo grafiko, galimybių dirbti ne visą darbo laiką, ir tai leidžia moteriai, jei ji to pageidauja ir leidžia sveikata, saugiai tęsti darbą iki gimdymo, nepatiriant perteklinės fizinės ar psichologinės įtampos. Galimybė tęsti darbą iki gimdymo gali būti svarbi ir socialiniu bei ekonominiu požiūriu – ypač tais atvejais, kai moteris siekia ilgiau išlikti profesinėje veikloje, užtikrinti didesnę socialinio draudimo stažą ar pajamas, tačiau moterys, kurios iki gimdymo nepasinaudoja teise į nėštumo ir gimdymo atostogas, teisiškai yra traktuojamos mažiau palankiai (joms nustatoma trumpesnė motinystės išmokos mokėjimo trukmė) lyginant su šia teise pasinaudojusiomis. Taigi šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas sudaro sąlygas nevienodam asmenų traktavimui, sudaro sąlygas neproporcingam asmenų teisių ribojimui.

Įgyvendinus 2019 m. birželio 20 d. priimtą *Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrinių asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES* (toliau – Direktyva)³, ir nuo 2023 m. sausio 1 d. LMSDĮ įteisinus vaiko priežiūros išmoką už neperleidžiamus mėnesius, kartu buvo įteisintas reguliavimas, kaip mokama vaiko priežiūros išmoka tais atvejais, kai vaiką augina tik vienas iš tėvų. Taigi LMSDĮ 22 straipsnio 5 dalyje nustatytas baigtinis atvejų, kai laikoma, kad vaiką augina vienas iš jo tėvų (įtėvių) ar globėjų, sąrašas. Tačiau iš praktikoje pasitaikančių situacijų matyti, kad pasitaiko atvejų, kai dėl sunkios sveikatos būklės vienas iš tėvų negali fiziškai pasirūpinti ne tik savo vaiku, bet ir pats savimi. Taip pat būna situacijų, kai vaiko globėju paskiriamas tik vienas asmuo. Tokių atvejų neaptarus minėtame baigtiniame sąraše, kitas iš tėvų arba vienintelis paskirtas globėju asmuo negali gauti vaiko priežiūros išmokos už papildomą dviejų mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį, o tai gali lemti socialinę ir ekonominę diskriminaciją šeimų, kuriose vienas iš tėvų (įtėvių) ar globėjų dėl sunkios sveikatos būklės arba vieninteliu globėju paskirtas asmuo objektyviai negali pasinaudoti neperleidžiamais vaiko priežiūros atostogų mėnesiais ir gauti vaiko priežiūros išmoką už šį laikotarpį.

Įstatymo projektu Nr. 1 taip pat siekiama mažinti administracinę naštą profesinės reabilitacijos programos dalyviams (apdraustiesiems asmenims), profesinės reabilitacijos programas įgyvendinančioms įstaigoms ir Užimtumo tarnybai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba), atsisakant pareigos išduoti ir pildyti profesinės reabilitacijos pažymėjimą. Profesinės reabilitacijos programos įgyvendinimo metu profesinės reabilitacijos pažymėjime profesinės reabilitacijos programą įgyvendinanti įstaiga pažymi apdraustojo asmens atvykimą į įstaigą ir jo dalyvavimą ar nedalyvavimą profesinės reabilitacijos programoje, ar profesinės reabilitacijos programa buvo sustabdyta, atnaujinta, pratęsta ar nutraukta (toliau – duomenys apie dalyvavimą profesinės reabilitacijos programoje). Popierinių dokumentų gaminimas, pildymas ir jų saugojimas sukelia didelę administracinę naštą, nors informaciją apie asmens dalyvavimą profesinės reabilitacijos programoje Užimtumo tarnyba Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba) galėtų perduoti pasinaudojant informacinėmis sistemomis, duomenų mainų sutarties pagrindu. Tokiu būdu duomenų perdavimas vyktų greičiau, paprasčiau ir efektyviau.

Atsižvelgiant į tai, teikiamas Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo

³ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrinių asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A32019L1158>

įstatymo Nr. IX-110 17, 18, 22, 25, 26 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 1), kurio tikslai:

- 1) didinti socialines garantijas vaikų besilaukiančioms ir jau susilaukusioms šeimoms;
- 2) spręsti teisinio reguliavimo spragas, susijusias su atveju, kuriais laikoma, kad vaiką augina vienas iš jo tėvų (įtėvių) ar globėjų, neišsamumu;
- 3) mažinti administracinę naštą, susijusią su profesinės reabilitacijos pažymėjimų rengimu ir išdavimu.

Įstatymo projekto Nr. 1 uždaviniai:

1. Suvienodinti motinystės išmokos mokėjimo trukmę visiems lygiaverčiams atvejams.
2. Papildyti baigtinį atvejų, kai laikoma, kad vaiką augina vienas iš jo tėvų (įtėvių) ar globėjų, sąrašą.
3. Atsisakyti profesinės reabilitacijos pažymėjimų, o duomenis apie asmens dalyvavimą profesinės reabilitacijos programoje, kurie būtini skiriant profesinės reabilitacijos išmoką, teikti naudojant Užimtumo tarnybos ir Fondo valdybos informacines sistemas.

Kartu teikiamas ir Lietuvos Respublikos darbo kodekso 132 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 2) ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 34 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas Nr. 3; toliau kartu – Įstatymų projektai), kuriais siekiama Lietuvos Respublikos darbo kodekse (toliau – DK) ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme (toliau – VSDĮ) nustatytą teisinį reguliavimą suderinti su Įstatymo projekte Nr. 1 siūlomais pakeitimais.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektų rengimą inicijavo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Įstatymų projektus parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinio draudimo grupė (vadovas – Vaidotas Kalinauskas, tel. +370 686 04 337, el. p. vaidotas.kalinauskas@socmin.lt, kontaktinis asmuo – patarėja Vilma Pėčė, tel. +370 658 60 623, el. p. vilma.pece@socmin.lt) ir Darbo rinkos grupė (vadovas – Kristina Maskvytienė, tel. +370 690 41 845, el. p. kristina.maskvytiene@socmin.lt, kontaktinis asmuo – patarėja Daiva Liugienė, tel. +370 658 60 252, el. p. daiva.liugiene@socmin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu LMSDĮ įtvirtintas teisinis reguliavimas:

1. LMSDĮ 17 straipsnyje nustatyta motinystės išmokos nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu mokėjimo trukmė:

1.1. Moterims, suėjus 30 ir daugiau nėštumo savaitių, motinystės išmoka mokama už 126 kalendorines dienas. Komplikuoto gimdymo atveju ir kai gimė daugiau negu vienas vaikas, išmoka mokama papildomai už 14 kalendorinių dienų (LMSDĮ 17 straipsnio 1 dalis).

1.2. Moterims, kurios iki gimdymo datos (suėjus 30 ir daugiau nėštumo savaitių) nepasinaudojo teise į nėštumo ir gimdymo atostogas, motinystės išmoka mokama už 56 kalendorines

dienas po gimdymo, o komplikuoto gimdymo atveju ar kai gimė daugiau negu vienas vaikas, motinystės išmoka mokama už 70 kalendorinių dienų po gimdymo (LMSDĮ 17 straipsnio 1 ir 2 dalys).

1.3. Moterims, pagimdžiusioms 22–30 nėštumo savaitę, motinystės išmoka mokama už 28 kalendorines dienas po gimdymo. Jeigu kūdikis gyvena 28 paras ir ilgiau, išmoka mokama už 126 kalendorines dienas po gimdymo (LMSDĮ 17 straipsnio 3 dalis). Moterims, pagimdžiusioms 22–30 nėštumo savaitę, komplikuoto gimdymo atveju ir kai gimė daugiau negu vienas vaikas, išmoka papildomai mokama už 14 kalendorinių dienų (LMSDĮ 17 straipsnio 4 dalis).

1.4. Moterims, pagimdžiusioms 22–30 nėštumo savaitę negyvą vaiką, motinystės išmoka mokama už 28 kalendorines dienas po gimdymo (LMSDĮ 17 straipsnio 3 dalis).

1.5. Apdraustajam asmeniui, paskirtam naujagimio globėju, motinystės išmoka mokama nuo globos nustatymo dienos tol, kol kūdikiui sueis 70 dienų (LMSDĮ 17 straipsnio 5 dalis).

2. LMSDĮ 18 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad, jeigu apdraustasis asmuo motinystės išmokos gavimo laikotarpiu turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos motinystės socialinio draudimo įmokos, ar iš tuo laikotarpiu vykdytos darbinės veiklos gautų pajamų, kurios pagal LMSDĮ nėra draudžiamosios pajamos, ar gauna šiame straipsnyje numatytas išmokas ir jų dydis yra mažesnis už motinystės išmoką, jam mokamas motinystės išmokos ir jo atitinkamą mėnesį turėtų pajamų ir (ar) išmokų skirtumas. Jeigu šių pajamų ir (ar) išmokų dydis yra didesnis už motinystės išmoką arba jai lygus, motinystės išmoka nemokama. Tad moteriai, pagimdžiusiai negyvą vaiką arba motinystės išmokos mokėjimo metu mirus kūdikiui, nusprendus grįžti į darbą anksčiau, nei baigiasi motinystės išmokos mokėjimas, jau išmokėta motinystės išmoka perskaičiuojama (susidaro permoka). LMSDĮ 18 straipsnyje taip pat numatytos išimtys, kada tam tikros pajamos neįtakoja motinystės išmokos (pvz., neatsižvelgiama į draudžiamąsias pajamas už darbą, atliktą iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos, į meno kūrėjo statusą turinčio asmens draudimo valstybės lėšomis sumas, su darbo santykiais susijusias kompensacinio ar skatinamojo pobūdžio vienkartinės išmokas ir kt.).

3. LMSDĮ 22 straipsnio 5 dalyje pateikiamas baigtinis atvejų, kai laikoma, kad vaiką augina vienas iš jo tėvų (įtėvių) ar globėjų, sąrašas. Tokiu atveju vaiką ne mažiau kaip du paskutinius pasirinktos vaiko priežiūros išmokos mokėjimo trukmės, iki vaikui sueis 18 arba 24 mėnesiai, mėnesius vienas auginantis vienas iš jo tėvų (įtėvių) ar globėjų turi teisę gauti vaiko priežiūros išmoką už papildomą 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį. Šiame sąraše nenustatyta, kad laikoma, kad vaiką augina vienas iš jo tėvų (įtėvių) ar globėjų ir tais atvejais, kai kitam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų nustatytas tam tikras dalyvumo lygis, nors asmuo, kuriam nustatytas 75 procentų ir didesnis netekto dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 75 procentų ir didesnis netekto darbingumo lygis; iki 2005 m. birželio 30 d. – I invalidumo grupė), dėl savo negalios dažnu atveju negali fiziškai pasirūpinti ne tik savo vaiku, bet ir pats savimi. Tokiu būdu kitam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų užkertamas kelias gauti vaiko priežiūros išmoką už papildomą 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį. Šiame sąraše taip pat neaperti atvejai, kai vaiko, kurio priežiūrai suteiktos vaiko priežiūros atostogos, globėju paskiriamas tik vienas asmuo, nors praktikoje šiuo metu Fondo valdybos teritoriniai skyriai vaiko priežiūros išmoką už papildomą 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį skiria vieninteliui vaiko globėju paskirtam asmeniui.

4. LMSDĮ 25 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad pagrindas skirti profesinės reabilitacijos

išmoką yra Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra) sprendimas dėl profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo ir profesinės reabilitacijos pažymėjimas, išduotas vadovaujantis Profesinės reabilitacijos pažymėjimų išdavimo taisyklėmis, patvirtintomis socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. A1-144 „Dėl Profesinės reabilitacijos pažymėjimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“. Po sutarties dėl profesinės reabilitacijos teikimo tarp asmens, kuriam nustatytas profesinės reabilitacijos poreikis, Užimtumo tarnybos, profesinės reabilitacijos programą įgyvendinančio įstaigos sudarymo, profesinės reabilitacijos pažymėjimas perduodamas apdraustajam asmeniui, kuris dalyvauja profesinės reabilitacijos programoje. Apdraustojo asmens dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje metu profesinės reabilitacijos pažymėjimus pildo profesinės reabilitacijos programą įgyvendinanti įstaiga, pažymėdama duomenis apie dalyvavimą profesinės reabilitacijos programoje. Įrašai patvirtinami profesinės reabilitacijos programą įgyvendinančios įstaigos vadovo ar jo įgalioto darbuotojo parašu ir įstaigos antspaudu. Pagal poreikį gali būti išduodami profesinės reabilitacijos pažymėjimų dublikatai. Užbaigtus pildyti profesinės reabilitacijos pažymėjimus Užimtumo tarnybos direktorius ar jo įgaliotas darbuotojas pasirašo ir patvirtina antspaudu. Apdraustasis asmuo profesinės reabilitacijos pažymėjimą dėl profesinės reabilitacijos išmokos gavimo pateikia Fondo valdybos teritoriniam skyriui. Profesinės reabilitacijos pažymėjimą dalyvavimo profesinės reabilitacijos laikotarpiu saugo apdraustasis asmuo, o užbaigtas pildyti ir pateiktas Fondo valdybos teritoriniam skyriui profesinės reabilitacijos pažymėjimas saugomas Fondo valdybos direktoriaus nustatyta tvarka. Užimtumo tarnyba atsakinga už profesinės reabilitacijos pažymėjimo blankų suderinimą su Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba prie Finansų ministerijos ir jų pagaminimo organizavimą ir finansavimą.

LMSDĮ 26 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad profesinės reabilitacijos išmoka turinčiam teisę ją gauti asmeniui skiriama už dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje laikotarpį ir mokama nuo pirmosios dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje dienos, kol asmuo taps darbingas arba bus pripažintas nedarbingu ar iš dalies darbingu, bet ne ilgiau kaip 180 kalendorinių dienų. Tačiau profesinės reabilitacijos programos teisinis reglamentavimas nenustato dalyvavimo šioje programoje siejimo su asmens negalios ar dalyvumo (darbingumo) lygio pasikeitimu nei programos metu, nei jai pasibaigus. Taip pat nenumatyta galimybė profesinės reabilitacijos išmoką mokėti laikotarpiu, kuriuo profesinės reabilitacijos programa sustabdyta dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino, šio laikotarpio neįskaitant į 180 kalendorinių dienų profesinės reabilitacijos išmokos mokėjimo laikotarpį.

LMSDĮ 28 straipsnyje numatyta, kad, jeigu asmuo nedalyvauja profesinės reabilitacijos programoje, profesinės reabilitacijos išmoka neskiriama, nepaisant to, kad asmeniui nustatytas profesinės reabilitacijos paslaugų poreikis ir išduotas profesinės reabilitacijos pažymėjimas.

Šiuo metu DK 132 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad darbuotojoms suteikiamos nėštumo ir gimdymo atostogos – septyniasdešimt kalendorinių dienų iki gimdymo ir penkiasdešimt šešios kalendorinės dienos po gimdymo (komplikuoto gimdymo atveju arba gimus dviem ir daugiau vaikų – septyniasdešimt kalendorinių dienų). Pagal DK 132 straipsnio 2 dalį, darbuotojams, paskirtiems naujagimių globėjais, suteikiamos atostogos už laiką nuo globos nustatymo dienos, iki kūdikiui

sukanka septyniasdešimt dienų.

Šiuo metu VSDI 34 straipsnio 13 punkte numatyta, kad Fondo valdybos teritoriniai skyriai, be kita ko, kontroliuoja profesinės reabilitacijos pažymėjimų išdavimo ir tęsimo teisėtumą bei pagrįstumą.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Istatymo projekte Nr. 1:

1. Siekiant padidinti socialines garantijas neišnešiotus kūdikius pagimdžiusioms šeimoms, taip pat užtikrinti lygias galimybes visoms moterims, pagimdžiusioms kūdikius, gauti vienodos trukmės motinystės išmoką, nepriklausomai nuo nėštumo savaitės, kurią pagimdomas kūdikis, nepriklausomai nuo to, ar kūdikis išgyveno, ar ne, ar moteris pasinaudojo nėštumo ir gimdymo atostogomis iki gimdymo, ar ne, siūloma suvienodinti motinystės išmokos mokėjimo trukmę ir visais atvejais motinystės išmoką mokėti už 126 kalendorines dienas, o jei gimdymas buvo komplikotas ar jei gimė daugiau negu vienas vaikas, motinystės išmoką mokėti, kaip nustatyta šiuo metu – papildomai už 14 kalendorinių dienų. Suvienodinus motinystės išmokos mokėjimo trukmę, ilgesnė motinystės išmokos trukmė būtų įteisinta 1) moterims, kurios iki gimdymo datos (suėjus 30 ir daugiau nėštumo savaičių) nepasinaudoja teise į nėštumo ir gimdymo atostogas (motinystės išmoką iki šiol gaudavo tik už 56 kalendorines dienas po gimdymo, komplikoto gimdymo atveju ar kai gimsta daugiau negu vienas vaikas – už 70 kalendorinių dienų), 2) pagimdžiusioms 22–30 nėštumo savaitę, kai kūdikis neišgyvena 28 parų (motinystės išmoką iki šiol gaudavo tik už 28 kalendorines dienas, komplikoto gimdymo atveju ar kai gimsta daugiau negu vienas vaikas – už 42 kalendorines dienas), 3) pagimdžiusioms 22–30 nėštumo savaitę negyvą vaiką (motinystės išmoką iki šiol gaudavo tik už 28 kalendorines dienas). Siekiant teisinio reguliavimo sistemiškumo, taip pat siūloma nustatyti ilgesnę motinystės išmokos mokėjimo trukmę apdraustajam, paskirtam naujagimio globėju, ir motinystės išmoką mokėti nuo globos nustatymo dienos iki tol, kol kūdikiui sueis 126 dienos.

126 kalendorinių dienų motinystės išmokos laikotarpio pratęsimas moterims, kurių vaikas mirė gimdymo metu, ar praėjus keletui dienų po gimdymo, užtikrintų proporcingą moters fizinio ir psichologinio atsigavimo apsaugą po gimdymo taip pat ir tada, kai kūdikis mirė. Gimdymo faktas ir jo pasekmės moters sveikatai išlieka, o kūdikio netektis yra itin sunki emocinė trauma. Trumpesnis – 28 dienų – laikotarpis neužtikrina pakankamos socialinės ir sveikatos apsaugos bei gali didinti finansinį ir psichologinį nesaugumą. Taip pat, dėl siūlomo teisinio reguliavimo sumažėtų administracinė našta nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimus išduodantiems gydytojams, nes nebeliktų poreikio išduoti papildomą nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimą pagimdžius 22–30 nėštumo savaitę ir kūdikiui išgyvenus 28 paras, bei Fondo valdybos teritoriniams skyriams, nes jiems atitinkamai nereikėtų skirti motinystės išmokos pagal papildomai išduotą nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimą.

Neapribojant galimybės moteriai, suėjus 30 nėštumo savaičių, tęsti darbą iki gimdymo, būtų užtikrinama jos teisė laisvai apsispręsti pagal individualią sveikatos būklę ir darbo pobūdį, kartu išsaugant teisę į visą motinystės išmoką, net ir tuo atveju, jeigu kūdikis gimė anksčiau.

Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, taip pat siūloma patikslinti, kad tais atvejais, kai motinystės išmoka mokama moterims, suėjus 30 ir daugiau nėštumo savačių, motinystės išmokos mokėjimas nepriklauso nuo gimdymo datos, sukonkretinti motinystės išmokų mokėjimo pradžios atskaitos tašką tais atvejais, kai motinystės išmoka pradeda mokėti po gimdymo, taip pat nustatyti, kad motinystės išmokos mokėjimo trukmė nepriklauso nuo to, ar vaikas gimė gyvas, ar gimęs gyvas vaikas vėliau mirė, ar vaikas gimė negyvas.

Vadovaujantis Įstatymo 33 straipsnio 4 dalimi, motinystės išmoka skiriama ir mokama nuo teisės gauti išmoką atsiradimo dienos, jeigu dėl jos kreipiamasi ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos. Todėl, siekiant išvengti situacijos, kai teisė į naujos trukmės motinystės išmoką priklauso nuo subjektyvios sąlygos (kreipimosi dėl motinystės išmokos datos), kas galėtų sąlygoti asmenų, įgijusių teisę į motinystės išmoką vienu metu, bet pasikreipusių dėl išmokos skirtingu metu, nevienodą traktavimą, bei siekiant naujų nuostatų taikymo aiškumo, kai naujų nuostatų taikymas siejamas su objektyvia sąlyga (t. y. teisės į motinystės išmoką įgijimu), naują teisinį reguliavimą siūloma taikyti nuo įstatymo įsigaliojimo įgijusiems teisę į motinystės išmoką asmenims.

Siūloma nustatyti, kad šios nuostatos įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.

2. Siekiant skatinti moteris, įvertinus savo fizinę ir psichologinę būklę po kūdikio mirties, grįžti į darbo rinką dar nesibaigus motinystės išmokos mokėjimo terminui, siūloma nustatyti, kad gimus negyvam vaikui ar motinystės išmokos gavimo laikotarpiu mirus gimusiam gyvam vaikui, motinystės išmoka nuo negyvo vaiko gimimo arba gimusio gyvo vaiko mirties dienos mokama neatsižvelgiant į LMSDĮ 18 straipsnio 3 dalyje nurodytas pajamas ir (ar) išmokas. Tad moteriai, nusprendusiai grįžti į darbą po kūdikio mirties dar nesibaigus motinystės išmokos mokėjimo terminui, nebūtų perskaičiuojama motinystės išmoka ir nesusidarytų privalomai gražinama motinystės išmokos permoka. Tokiu būdu būtų apsaugotos moterys labiausiai jautriu momentu, kai gimdymo metu gimus negyvam kūdikiui ar motinystės išmokos gavimo metu mirus gimusiam gyvam kūdikiui nusprendžiama grįžti į darbą anksčiau laiko dėl savo psichologinės būsenos (pvz., darbe tikimasi jaustis geriau).

Siekiant naujų nuostatų taikymo aiškumo, naują teisinį reguliavimą siūloma taikyti nuo įstatymo įsigaliojimo įgijusiems teisę į motinystės išmoką asmenims.

Siūloma nustatyti, kad šios nuostatos įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.

3. Siekiant suteikti galimybę vienam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų gauti vaiko priežiūros išmoką už papildomą 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį tais atvejais, kai kitam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų nustatytas 75 procentų ir didesnis netekto dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 75 procentų ir didesnis netekto darbingumo lygis; iki 2005 m. birželio 30 d. – I invalidumo grupė), siūloma papildyti LMSDĮ 22 straipsnio 5 dalyje nustatytą baigtinį atvejų, kai laikoma, kad vaiką augina vienas iš jo tėvų (įtėvių) ar globėjų, sąrašą. Tokios išimties įtvirtinimas padėtų užtikrinti šeimų, susiduriančių su ypač sudėtingomis sveikatos ar socialinėmis situacijomis, finansinį saugumą, taip pat prisidėtų prie vaiko interesų apsaugos įgyvendinimo praktikoje.

Siekiant naujų nuostatų taikymo aiškumo, Įstatymo projekto 7 straipsnio 4 dalimi siūloma nustatyti, kad vaiko priežiūros išmoka už papildomą 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį, įsigaliojus naujam teisiniui reguliavimui, teisę į vaiko priežiūros išmoką turinčiam, vienam

vaiką auginančiam vienam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų jo prašymu mokama už kito iš tėvų (įtėvių) globėjų pagal ankstesnį teisinį reguliavimą likusį nepanaudotą neperleidžiamų 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų laikotarpį ar jo dalį (t. y. jei įsigaliojus naujam teisiniam reguliavimui, vienam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų nustatytas 75 procentų ir didesnis netekto dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 75 procentų ir didesnis netekto darbingumo lygis; iki 2005 m. birželio 30 d. – I invalidumo grupė), kitas iš tėvų (įtėvių) ar globėjų turėtų teisę gauti vaiko priežiūros išmoką už papildomą 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį už kito iš tėvų (įtėvių, globėjų) pagal ankstesnį teisinį reguliavimą likusį nepanaudotą neperleidžiamų 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų laikotarpį ar jo dalį, nepaisant to, kad pvz., vaikas gimęs dar iki naujo teisinio reguliavimo įsigaliojimo, taip pat nepaisant to, kad laikotarpis, kada buvo galima pradėti naudotis papildoma 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalimi, jau buvo prasidėjęs iki naujų nuostatų įsigaliojimo).

LMSDĮ 22 straipsnio 5 dalyje nustatytą baigtinį atvejų, kai laikoma, kad vaiką augina vienas iš jo tėvų (įtėvių) ar globėjų, sąrašą taip pat siūloma papildyti atveju, kai vaiko, kurio priežiūrai suteiktos vaiko priežiūros atostogos, globėju paskirtas tik vienas asmuo. Tokiu būdu teisinis reguliavimas atitiks šiuo metu susiklosčiusią vaiko priežiūros išmokų už papildomą 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį mokėjimo praktiką. Atsižvelgiant į tai, šių nuostatų taikymo nuostatos neaptariamos.

Siūloma nustatyti, kad šios nuostatos įsigalioja kitą dieną po oficialaus įstatymo paskelbimo Teisės aktų registre.

4. Siekiant mažinti administracinę naštą profesinės reabilitacijos dalyviui (apdraustajam asmeniui), profesinės reabilitacijos programą įgyvendinančioms įstaigoms ir Užimtumo tarnybai, siūloma atsisakyti profesinės reabilitacijos pažymėjimų, kaip pagrindo skirti profesinės reabilitacijos išmoką. Siekiant nustatyti, ar asmuo atitinka LMSDĮ 25 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą sąlygą teisei į profesinės reabilitacijos išmoką, bus naudojami Užimtumo tarnybos Fondo valdybai teikiami duomenys apie apdraustojo asmens dalyvavimą profesinės reabilitacijos programoje. Duomenys būtų perduodami pasinaudojant informacinėmis sistemomis, duomenų mainų sutarties pagrindu. Šis pasiūlymas sudarytų sąlygas atsisakyti pareigos išduoti ir pildyti profesinės reabilitacijos pažymėjimą, o duomenų perdavimas vyktų greičiau, paprasčiau ir efektyviau. Be to, būtų atsisakyta profesinės reabilitacijos pažymėjimų blankų derinimo, jų gamybos organizavimo, finansavimo ir profesinės reabilitacijos pažymėjimų saugojimo, taip pat – profesinės reabilitacijos pažymėjimų tvirtinimo Užimtumo tarnybos direktoriaus ar jo įgalioto asmens bei profesinės reabilitacijos programą įgyvendinančios įstaigos vadovo ar jo įgalioto darbuotojo parašais ir įstaigos antspaudu. Be to, atsižvelgiant į tai, kad Agentūros sprendimas patvirtina asmens poreikį profesinės reabilitacijos paslaugoms, bet ne šių paslaugų teikimo faktą, siūloma atsisakyti teisinio reguliavimo, pagal kurį Agentūros sprendimas dėl profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo sudaro pagrindą skirti profesinės reabilitacijos išmoką.

Atsižvelgiant į tai, kad teisinis reglamentavimas nesieja dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje su asmens negalios ar dalyvumo (darbingumo) lygio pasikeitimu programos metu ar jai pasibaigus, siūloma iš profesinės reabilitacijos išmokos mokėjimo sąlygų išbraukti perteklinę nuostatą „kol asmuo taps darbingas arba bus pripažintas nedarbingu ar iš dalies darbingu“.

Siekiant užtikrinti iš skirtingų biudžetų mokamų profesinės reabilitacijos išmokų gavėjų lygiateisiškumą, siūloma iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto mokamos profesinės reabilitacijos išmokos mokėjimo laikotarpį suderinti su Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 23 straipsnio 5 dalyje nustatytu teisiniu reguliavimu, nustatant, kad profesinės reabilitacijos programos sustabdymo dėl Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino laikotarpis neįskaitomas į profesinės reabilitacijos išmokos mokėjimo 180 kalendorinių dienų laikotarpį, taip pat, kad profesinės reabilitacijos išmoka mokama laikotarpiu, kai profesinės reabilitacijos programa sustabdyta dėl Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino.

Atsisakius profesinės reabilitacijos pažymėjimų ir Agentūros sprendimo dėl profesinės reabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo, kaip pagrindų skirti profesinės reabilitacijos išmoką, atitinkamai siūloma patikslinti ir LMSDĮ 28 straipsnio nuostatas dėl profesinės reabilitacijos išmokos mokėjimo nutraukimo.

Siekiant naujų nuostatų taikymo aiškumo, Įstatymo projekto 7 straipsnio 3 dalimi nustatoma, kad asmenims, įgijusiems teisę gauti profesinės reabilitacijos išmoką iki 2026 m. gruodžio 31 d., ši išmoka skiriama ir mokama iki 2026 m. gruodžio 31 d. galiojusia LMSDĮ nustatyta tvarka (t. y. jei asmuo įgis teisę į profesinės reabilitacijos išmoką iki įstatymo įsigaliojimo, ši išmoka būtų skiriama ir mokama profesinės reabilitacijos pažymėjimo pagrindu).

Siūloma nustatyti, kad šios nuostatos įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.

Įstatymo projekte Nr. 2, siekiant sistemiškumo ir teisės aktų nuoseklumo, siūloma nustatyti, kad darbuotojams, paskirtiems naujagimių globėjais, atostogos suteikiamos už laiką nuo globos nustatymo dienos, iki kūdikiui sukanka 126 dienos.

Naują teisinį reguliavimą siūloma taikyti atvejams, kai globa nustatoma nuo įstatymo įsigaliojimo.

Siūloma nustatyti, kad šios nuostatos įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.

Įstatymo projekte Nr. 3, siekiant sistemiškumo ir teisės aktų nuoseklumo, siūloma VSDĮ 34 straipsnio 13 punktą, nustatantį, kad Fondo valdybos teritoriniai skyriai kontroliuoja, be kita ko, profesinės reabilitacijos pažymėjimų išdavimo ir tęsimo teisėtumą ir pagrįstumą, suderinti su Įstatymo projektu Nr. 1 teikiamais pakeitimais atsisakyti profesinės reabilitacijos pažymėjimų. Siūloma nustatyti, kad šios nuostatos įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymus, neigiamų pasekmių nenumatoma. Teigiamas priimtų įstatymų poveikis aptartas šio aiškinamojo rašto 4 punkte.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti įstatymai įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimti įstatymai tiesioginės įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymus, kitų įstatymų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymų projektais nekeičiamos galiojančios sąvokos ir (ar) jų apibrėžtys ir nesiūloma apibrėžti naujų.

11. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisės normoms.

Įstatymų projektais neperkeliami ir neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

Įstatymų projektai nenotifikuotini Europos Komisijai.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Pritarus Įstatymo projektu Nr. 1 teikiamiems pasiūlymams:

1. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija turės parengti, o Vyriausybė iki 2026 m. gruodžio 31 d. turės priimti Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 86 „Dėl Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų patvirtinimo“, pakeitimą.

2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija turės parengti, o socialinės apsaugos ir darbo ministras ir sveikatos apsaugos ministras iki 2026 m. gruodžio 31 d. turės priimti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. V-533/A1-189 „Dėl Teisės aktų, susijusių su elektroniniais nedarbingumo pažymėjimais bei elektroniniais nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimais, patvirtinimo“, pakeitimą.

3. Socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2026 m. gruodžio 31 d. turės pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. gegužės 20 d. įsakymą Nr. A1-144 „Dėl Profesinės reabilitacijos pažymėjimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“.

Pritarus Įstatymų projektais Nr. 2 ir Nr. 3 teikiamiems pasiūlymams, kitų teisės aktų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Fondo valdybos preliminariais skaičiavimais, Įstatymo projektu Nr. 1 teikiamiems pasiūlymams, jei jie įsigaliotų 2027 m. sausio 1 d., įgyvendinti 2027 metams papildomai reikės skirti apie 2 mln. Eur, iš jų:

1. Šaltinis – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetas: Dėl ilgesnio motinystės išmokų trukmės nustatymo. Siūlymui nustatyti ilgesnę motinystės išmokos trukmę įgyvendinti papildomai reikės apie 1,1 mln. Eur Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų metams. Prognozuojama, kad šie pakeitimai palies apie 115 moteris, kurios iki gimdymo datos (suėjus 30 ir daugiau nėštumo savaičių) nepasinaudoja teise į nėštumo ir gimdymo atostogas, apie 110 pagimdžiusių moterų 22–30 nėštumo savaitę negyva vaiką ar kai kūdikis neišgyvena 28 parų, taip pat apie 2 asmenis, paskirtus naujagimio globėjais.

2. Šaltinis – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetas: Dėl vaiko priežiūros išmokos už papildomą dviejų mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį. 2025 m. darbingo amžiaus asmenų, kuriems nustatytas 0–25 proc. dalyvumo lygis, buvo apie 23 tūkst. Darant prielaidą, kad 1,7 proc. (2026 m. vasario mėn. vidutinis mėnesinis vaiko priežiūros išmokų gavėjų skaičius – 25,0 tūkst., tai sudaro 1,7 proc. nuo visų apdraustųjų) iš jų gautų vaiko priežiūros išmokas už papildomą 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį tais atvejais, kai kitam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų nustatytas 75 procentų ir didesnis netekto dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 75 procentų ir didesnis netekto darbingumo lygis; iki 2005 m. birželio 30 d. – I invalidumo grupė), įvertinus 2026 m. vasario mėn. vidutinį vaiko priežiūros išmokos už neperleidžiamus vaiko priežiūros atostogų mėnesius, dydį (1650 Eur), taip pat įvertinus tai, kad šių asmenų kompensuojamas užmokestis, nuo kurio skaičiuojama vaiko priežiūros išmoka, galimai būtų mažesnis (dirbančių netekto darbingumo pensijos gavėjų darbo pajamos būna apie trečdalį mažesnės nei visų dirbančiųjų), siūlymui mokėti vaiko priežiūros išmoką už papildomą 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį tais atvejais, kai kitam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų nustatytas 75 procentų ir didesnis netekto dalyvumo lygis (iki 2023 m. gruodžio 31 d. – 75 procentų ir didesnis netekto darbingumo lygis; iki 2005 m. birželio 30 d. – I invalidumo grupė), įgyvendinti papildomai reikės apie 900 tūkst. Eur Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų metams. Siūlymui mokėti vaiko priežiūros išmoką už papildomą 2 mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį tais atvejais, kai vaiko, kurio priežiūrai suteiktos vaiko priežiūros atostogos, globėju paskirtas tik vienas asmuo, įgyvendinti papildomas lėšų poreikis neskaičiuojamas, nes vaiko priežiūros išmokos šiuo pagrindu mokamos jau šiuo metu.

Įstatymo projektu Nr. 1 teikiamiems pasiūlymams reikalingas lėšų poreikis bus numatytas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžete.

Prognozuojama, kad profesinės reabilitacijos programoje per metus dalyvaus 1,7 tūkst. dalyvių, iš kurių apie 4 proc. bus apdraustieji asmenys ir jiems profesinės reabilitacijos išmokos turėtų būti skiriamos ir mokamos LMSDĮ nustatyta tvarka. Atsisakius pareigos išduoti ir pildyti profesinės reabilitacijos pažymėjimus, profesinės reabilitacijos paslaugų teikėjai per metus sutaupys apie 58,1 tūkst. Eur., Užimtumo tarnyba – 1,4 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšų profesinės reabilitacijos pažymėjimų pagaminimui.

Įstatymo projektu Nr. 2 ir Įstatymo projektu Nr. 3 teikiamiems pasiūlymams įgyvendinti papildomų Lietuvos Respublikos valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės. Sutaupyti lėšų neplanuojama.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektus, nebuvo gauta specialistų vertinimų ir išvadų.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymų projektų žodžiai, kurių reikia jiems įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, – „motinystės išmoka“, „vaiko priežiūros išmoka“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.